

Italijani na ponovnem umiku - Rumunija končala s poboji

Grki zasedli nove strategične točke

Od jugoslovanske meje do Jadrana Italijani na umiku na albanski fronti. — Večina spopadov se vrši z bajoneti. — Sneg še bolj otežkočil bojevanje.

Atene, Grčija. — Italijanska bojna fronta v Albaniji se je tekom dni koncem tedna zopet umaknila nazaj na celi črti, od jugoslovanske meje do Jadranskega morja na jugu, in grške armada je zavzela nove strategične točke, kakor se glasi grško uradno poročilo. Na južnem odseku fronte so Grki pregnali še zadnje ostanke italijanskih čet od mesta Konispolis, katerega so zasedli zadi petek; v osrednjem delu so napredovali blizu mesta Premeti, na skrajnem severu pa so dobili v svojo popolno posest mesto Pogradec. Iz tega mesta so se Italijani sicer umaknili že pred tednom dni, a, ker so imeli zasedeno okoliško gorovje, ni bilo grškim četam mogoče, da bi popolnoma zasedle mesto, ter so imele v njem le par prednjih straž.

Bojevanje v teh krajih, kakor ponovno povdarja grško poročilo, je skrajno težavno zaradi robatega in razjedene-ga goratega sveta. Te dni pa je postala situacija še bolj otežkočena, ko je zapadel sneg. Težave občutijo obe strani in o kakem modernem vojevanju niti govora ni. Mehanizirane čete sploh ne pridejo v poštev, marveč se vrše boji le z artilerijo in s spopadi mož proti možu z bajoneti. Pri tej boji na nož se odlikujejo zlasti macedonski oddelki v grški armadi, in sicer tako, da so se Italijani naravnost pritožili potom radio. Eden govornikov se je namreč izrazil, da je bojevanje na bajonet "barbarski način bojevanja, ki kaže, da je narod neciviliziran." Na to obdobje pa je dal neki grški list odgovor, da je tako bojevanje brez dvoma manj barbarsko, kakor pa uporaba italijanskih bombnih aeroplanov proti civilistom.

Italijani so dobili sicer znatna ojačenja te dni, vendar pa jim ne pomagajo dosti, kajti kljub temu se morajo stalno umikati. Toda grški častniki ne omalovažujejo moči Italijanov in pravijo, da se njih umiki vrše v popolnem redu.

FRANCOZ APELIRA NA AMERIKO

Jersey City, N. J. — Z nekim parnikom je prispel semkaj zadnji petek preko Atlantika svoječasni francoski min. preds. Chaumetps, in sicer v "neuradni" misiji. 55 letni mož, na katerem se poznajo sledovi zadnjih dogodkov, je ob prihodu apeliral na Ameriko, naj si ne ustvarja napačne sodbe o Franciji. Duša francoskega ljudstva, je dejal, se ni izpremenila in Francija bo zopet vstala, pri čemer se upa na pomoč Amerike.

PROSLAVA UJEDINJENJA

Čičaški Jugoslovani obhajali narodni praznik stare domovine.

Chicago, Ill. — Tukajšnji jugoslovanski živelj se je zadnje nedeljo spomnil na svojo staro domovino in je združen z njo v duhu slovesno obhajal nje največji narodni praznik, namreč Dan ujedinjenja. Bila je to 22. obletnica dogodka, ko so se tri jugoslovanski narodi, Slovenci, Hrvatje in Srbi, zedinili v eno državo, Jugoslavijo.

Proslavo tega dogodka so tukajšnji Jugoslovani obhajali v Pilsen Park paviljonu in obširna dvorana je bila docela napolnjena. Program je bil dokaj pester in zanimiv ter ga je vodil ravnatelj jugoslovanske radio ure, Geo. Marchan. Nastopilo je več pevskih moči, solo in v zborih, in spretno je bilo uvrščenih v program tudi več glasbenih točk. Domoljubne govore so imeli odlični predstavniki vseh treh narodov. Slovence je pri tem zastopal tukajšnji župnik, Rev. Edvard Gabrenja, ki je v izbranih besedah priporočal občinstvu, naj ne pozabi svoje stare domovine.

Programu je sledila običajna prosta zabava, pri kateri so imeli trije "bračo" priliko, da so pri bari "u bratskom zagrljaju" dokazovali svojo medsebojno ljubezen.

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — Zadnje nedeljo popoldne je preminul v bolnici sv. Ane tukajšnji rojak, Frank Vidmar. Njegovo truplo leži na domu, 2041 W. 22nd Place, od koder se bo vršil pogreb to sredo s sv. mašo v cerkvi sv. Štefana ob 10. uri in od tam na Resurrection pokopališče. Pokojni je bil doma od Sv. Lenarta nad Škofjo Loko, na Gorenjskem, kjer še žive tri njegove sestre in en brat. Tukaj pa zapuščala žena, enega sina in eno hčer, a v Pittsburghu, Pa., enega brata. — Smrt je pobrala tukaj še drugo svojo žrtev, namreč Louisa Kovačiča, 2294 Blue Island ave., ki je preminul po daljši bolezni zadnje soboto. Pogreb, ki ga ima v oskrbi podjetje Louis Zefran, se vrši ta torek od doma, kjer truplo leži, s sv. mašo v cerkvi sv. Štefana ob 10. uri in nato na sv. Jožefa pokopališče. Pokojni je dosegel starost 55 let in je bil doma iz Ljutomer na Štajerskem, od koder je prišel v Ameriko pred 30. leti. Tukaj zapuščala žena in tri sinove, v starem kraju pa sestro. — Iskreno sožalje vsem prizadetim.

FRANCIJA NASTOPI PROTI DOBIČKARJEM

Pariz, Francija. — Francoska vlada je objavila zadnji teden, da se bo najstrožje nastopilo proti raznim dobičkarjem, ki skušajo izrabljati sedanje težke čase za svoje osebne profite. Proces proti njim, se povdarja, bo hiter in tekom 24 ur utegnejo biti obsojeni. Kaznovani bodo do dveh let zapora in z globo do \$23.000. Povrhu tega jim utegne država zapleniti njih zaloge, deloma ali docela, ter jim prepovedati nadaljnji biznes. Komur pa bo ta še dovoljen, bo na vratih njegove trgovine prilepljena objava o njegovi aretaciji, katere bo priobčena tudi v časopisju.

ŽIVALSKA RAZSTAVA V TEKU

Chicago, Ill. — Zadnje soboto se je, kakor je bilo že poročano, otvorila v prostorih tukajšnje klanice, Halsted in 42. cesti, običajna letna razstava farmerskih domačin živali. Razstava je v teku vsak dan in se zaključuje prihodno soboto zvečer. Kakor se čeni, je na njej razstavljenih raznih živali, konj, govedi, prašičev, ovac, v vrednosti ok pet milijonov dolarjev. Okrog 13.000 živali so farmerji od blizu in daleč pripeljali na ogled in razumljivo je, da so te živali pravi "aristokrati" med svojimi vrstami, posebni sodniki pa izbirajo vsak dan najboljše med najboljšimi. Kdor se zanima za farmerstvo, bo imel gotovo velik užitek, ako si to razstavo ogleda.

PRED JUGOSLOVANSKIM OBISKOM V BERLINU

Berlin, Nemčija. — Nemška časopisna agencija je zadnji petek izrazila možnost, da utegnejo v kratkem priti v Nemčijo na obisk jugoslovanski državniki. Ta zamisel se je rodila v Jugoslaviji, sami, kakor se trdi. Vendar pa niso uradni krogi izdali o tem nikake izjave.

LJUBEZEN DO TAŠČE PRESENETILA SODNIKA

Chicago, Ill. — 31 letni Walter Appelt je tako presenetil sodnika Desorta, pred katerim se je zadnji petek vršila pravda za razporoko, da je sodnik za par minut ukini obravnavo, da si je lahko ogledal Appeltovo taščo. Appelt je bil pripravljen, da pristane na razporoko, katero je zahtevala njegova žena, ob enem pa je pripomnil, da je pri volji, sprejeti ženinovo mater torej svojo taščo, Mrs. Ida Koontz, do katere, kakor je dejal, čuti "iskreno ljubezen." Ta izjava je upravičeno osupnila sodnika, kajti, kakor je dejal, je bil to prvi slučaj v vsem času, kar sedi na sodišču za razporoko, da je kdo pred njim zapel slavospev svoji tašči. Mrs. Koontz, je pripomnil, bi zaslužila za svoje izredne lastnosti, katere mora brez dvoma imeti, da bi se ji postavil najmanj zlat spomenik.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Od Ogrske zahteva vrnitev Sedmograške

Železna garda končala s svojo "čistko." — Antonescu posreduje v Berlinu in Rimu, da se vrne Sedmograška Rumuniji. — "Čistkarji" baje izvršili samoumor.

PO KAT. SVETU

Washington, D. C. — No. voizvoljeni podpreds. Wallace je v govoru, ki ga je nedavno mel pred zborom škofov, prodavljaj papeža Pija kot "močnega voditelja sil, ki skušajo doseči mednarodni mir in pravičnost v sedanjih dnevih."

Pittsburgh, Pa. — V dnevi 14. in 14. decembra bo imel tukaj zborovanje eksekutivni odbor narodne organizacije katoliških holničark. Ta organizacija, ki je še mlada, ima namen, da strne bolničarke v ožji medsebojni stik in jim navdihuje ljubezen do brodelja.

Indianapolis, Ind. — Metodistovski pastor dr. Ruskin se je v nekem govoru izrazil, da so si protestanti dosti na škodi, ko so odpravili spoved. Vsaj toliko bi se lahko uvedlo, da bi imeli verniki priliko, potožiti pastorjem svoje probleme in težave.

Zeneva, Svica. — Med štirimi milijoni prebivalcev, ki jih šteje Svica, je zdaj skoraj polovica katoličanov, kot se je izrazil načelnik urada za statistike. Narasčaj med katoličanstvom je posledica večjega števila rojstev, dočim ta nazadujejo pri protestantih.

NAGLA SMRT

So. Chicago, Ill. — Tukaj je v nedeljo 1. decembra zjutraj ob 12:30 nagloma umrla dobro poznana pionirka Mrs. Mary Encimer, članica društva Marije Čiste-ga Spočetja št. 80, KSKJ. Zapuščala moža, dve hčeri in sestro. Pokojna je bila doma iz Stare vasi, fara Št. Jernej na Dolenskem. Pogreb se bo vršil v torek, 3. decembra, ob 10. uri iz cerkve sv. Jurija. — Vsem prizadetim iskreno sožalje, pokojni pa večni mir in pokoj!

WILLKIE NAPIL ZDRAVICO PREDSEDNIKU

New York, N. Y. — Bivši republ. predsedniški kandida: Willkie je bil zadnji petek med častnimi govorniki na banketu, ki ga je priredila tukaj neka organizacija. V govoru je izjavil potrebo, da pri raznih javnih razpravah v Ameriki docela izostane vsaka osebna žalitev, ter pripomnil, da se je tekom zadnje volilne kampanje kršil ta princip na obeh straneh. Zdej pa je potrebno, je dejal, da se strnejo vse stranke in skupno delujejo za ohranitev in ojačenje demokracije, na kar je dvignil kupo in naslovil zdravico "predsedniku Zed. držav," kar je izzvalo buren aplavz pri 3.600 navzočih osebah.

Oglasi v "Amer. Slovincu" imajo vedno uspeh!

Bukaresta, Rumunija. — Dočim je notranja situacija v Rumuniji postala v nedeljo dokaj normalna ter se je prenehala krvava "čistka," ki so jo izvajali člani fašistične Železne garde proti svojim nasprotnikom, se je pa pozornost obrnila zopet na zunanji položaj. Ta dan, v nedeljo, so se vršile tukaj velike proslave Železne garde v spomin druge obletnice umora nad nje bivšim voditeljem Codreanujem in do 100.000 članov te organizacije se je zbralo ta dan v Bukaresti.

Ob tej priliki je imel min. predsednik Antonescu govor, v katerem je povdarjal upanje, da utegne Rumunija dobiti nazaj del Sedmograške, katerega je morala nedavno prepustiti Ogrski. Omenil je, da pred par dnevi samo iz tega namena napravil potovanje v Rim in Berlin in, da je tam kaj našel popolno razumevanje. Kot politik in kot vojak sicer ne more nič podrobnega povedati, je dejal in dostavil, da "prišel bo dan, ko boste izvedeli, kaj sem storil v Rimu in Berlinu."

Da bi bili tisti, ki so bili odgovorni za "čistko," kaj strožje kaznovani, ni pričakovati. Sicer pa trdi neko poročilo, da so se storili že sami kaznovani, namreč, da je 30 oseb, ki so pomorile 64 raznih bivših voditeljev, izvršilo samoumor z revolverji. O kralju Mihaelu pa se uradno nič natančnega ne ve. Neka vest trdi, da se je samo iz mesta umaknil, dočim ve drugo poročilo povedati, da je pobegnil v Jugoslavijo.

RAZGOVOR MED ŠPANIJO IN AMERIKO

Madrid, Španija. — General Franco je imel zadnji petek konferenco z ameriškim poslanikom Weddellom, dočim se je isti dan vršil razgovor med španskim zun. ministrom Sunerjem in angleškim poslanikom Hoare. Ti razgovori dajejo povod za domnevo, da se Španija ni tako tesno zvezala z osiščem, kakor bi se bilo pričakovalo po zadnjih konferencah z Nemčijo, med katerimi se je ena vršila tudi med Francim in Hitlerjem. — Kakor se ugotavlja, so Zed. države pripravljene pod posebnimi pogoji pomagati Španiji s kakim milijonom ton živil, predvsem pšenice, kar Španija bridko potrebuje.

FRAMASONSTVO ODPRAVLJENO NA NORVEŠKEM

Oslo, Norveška. — Kakor v drugih krajih, ki jih imajo nazprij pod kontrolo, je bilo zdej tudi na Norveškem odpravljeno framonstvo. Tozadevni odlok je bil izdan zadnji petek.

Iz Jugoslavije

Nevesela zgodba človeka, ki je iz nadarjenega jurista postal drzen in brezvesten slepar in pustolovec. — Hrvatje bi radi vpeljali v svoji banovini neke vrste banovinsko gospodarsko avtarkijo. — Razno.

Razkrinkan slepar

Ljubljana, 4. okt. — Oton Sket, rojen 1914 v Sladki gorici na severni meji, je stanoval v Ljubljani. Bil je pred leti poznana osebnost, ki se je sukala med ljubljanskimi elegantni in damami. Krenil je v svojem pustolovstvu na zelo o-polzka pota, ki peljejo navadno v kriminal. Od lanske jeseni do poletja letos se je pojavljal po raznih mestih Jugoslavije, v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Belgradu in celo v Kragujevcu. Izdajal se je za odvjetnika, za jezičnega dohtarja, nastopal kot asistent na kliniki tega in tega primarija, kot koncipient, ki ima dobre zveze z vsemi ministri, kot pravni zastopnik kake večje inozemske družbe. Kakor mu je pač kazalo, kakoršne so bile pač žrtve, tako si je znal ustvariti hitro svoj primeren naslov in položaj. Lahkovernim ljudem je izvalil okoli 25.000 din. Nekega Matijo je posebno opeharil, ko mu je obljuboval, da mu bo preskrbel potni list za USA. Ta človek mu je izdal za razne stroške in pota do 2000 din.

Pred malim kazenskim senatom je Oton Sket zanikal kaznivost njegovih poslov in se skušal oprati kot človek, ki je posloval pošteno. Bil je nekaj časa tudi zavarovalni uradnik pri neki zavarovalnici. — Mali kazenski senat je Otona Sketa obsodil na 8 mesecev strogega zapora in v izgubo častnih državljanških pravic za 1 leto. Sket s sodbo ni bil zadovoljen. Prosil je sodnike, da bi ga pustili na svobodo, ker ima urediti neke zadeve in je bolan. Senat je njegovo prošnjo odklonil.

Prenapeteži

Ljubljana, 4. okt. — V srbski javnosti ni nič simpatično odjeknila težnja Hrvatov, ki bi radi tudi jugoslovansko gospodarsko področje razdelili in vpeljali neke vrste banovinsko gospodarsko avtarkijo. Hrvatje so take težnje že pokazali s tem, da so prepovedali izvažati v druge kraje države drva, sedaj pa se nekateri oglašajo s predlogom, da se prepove tudi izvoz drugih predmetov, katerih je na Hrvaškem več kot drugje. Seveda bi tako početje pripeljalo do primerne odgovora drugih banovin in nazadnje bi se v državi vnela gospodarska vojna, ki bi spljnosti in skupnosti prav nič ne koristila, temveč samo škodovala. Te dni se je oglasil "Hrvatski dnevnik" in rekel, da je treba enotno gospodarsko področje ohraniti, vendar se je treba o potrebnih gospodarskih ukrepih po-prej med seboj sporazumeti. Videti je, da hrvaške avtarkistične težnje izvirajo zgolj iz prenapetih glav, ki v zmago-

slavju ne morejo najti prave mere in ne upoštevajo dejanskega stanja in razmer. Ščasoma pa se bodo tudi taki razboriteži ohladili in prepustili mesto razsodnejšim ljudem.

Zemlja ju je zasula

Ko sta 34 letni delavec Josip Razboršek iz Leskovca pri Laškem in 17 letni delavec Anton Riček iz Dobra pri Laškem kopala zemljo na prostoru za lesno skladišče pivovarne v Laškem, se je nenadno odtrgala plast zemlje in ju zasula. Oba so močno poškodovana pripeljali v celjsko bolnico.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Ana Ejavec, zasebnica stara 71 let. — V Ljubljani v Vincentinumu je umrla sestra Viktorija Kojnszeg, ki je skoro do konca življenja izvrševala naporno delo bolniške strelžebe po pri-vatnih hišah. Stara je bila 75 let. — V celjski bolnici je umrl Janez Horvat, posestnik sin iz Sv. Ruperta nad Laškem star 39 let.

Nevaren padec

Pri gradnji Ljudskega doma v Kranju je po nesrečnem naključju padel z odra kakih deset metrov v globino tamkaj zaposleni Jože Škodlar iz Primskovega pri Kranju in dobil precej nevarne poškodbe ter so nezavestnega spravili v bolnico.

Novi zvonovi

Zadnje poletje je prijazno Rudavani pri Mariboru zadelo huda nesreča, ko je med nevihto udarila strela v zvonik podružnice Sv. Mihaela. Leseni del zvonika je zgorel, zvonovi so pa popadali na obok cerkve in seveda počili. — Cerkev je ena najstarejših v mariborski škofiji in je bila zidana leta 1111 ter hrani več starih mašnih oblačil, ki so med požarom zgorela. — Požrtvovalni Razvanjčanje so se takoj lotili dela in kmalu popravili stolp in drugo, ki je trpelo ob priliki požara. Počene zvonove so dati preliti in nedavno so jih dobili iz livarne, jih slovesno blagoslovili in namestili nazaj v popravljeni stolp.

Nesreča v tovarni

V Majdičevi tovarni v Skof-lji vasi je padel pri delu 43 letni delavec Jernej Kovač iz Arelina pri Vojniku in se nevarno pobil.

Hlod ga je udaril

Pri spravljanju lesa se je ponesrečil 16 letni gozdni delavec Josip Čirej iz Tera pri Ljubnem. Hlod ga je namreč udaril s tako silo, da mu je zlomil desno nogo in so ga morali peljati v bolnico.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto\$5.00	For one year\$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto\$6.00	For one year\$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kaj je z našo dramatikom?

Pred kakimi 15 ali 20 leti so bili naši slovenski dramski klubi in društva v zelo živahnem življenju. Celo po dve igri so se predvajale v marsikateri večji naselbini na en in isti dan. Se par let nazaj je dramatika živahno živela in procvitala. Tekom depresije, pa je nekam izginilo vse veselje in vse zanimanje za dramatikom. Kaka šolska mladina, nam še kaj priredi. Odrasla dramska društva in klubi so pa na nekem odihu, nekatera so se popolnoma razšla, nekatera, ki še žive pa kažejo prav malo življenja in se le po redkoma prikazujejo na odru. Kaj je vzrok za ta tako veliko prehitri zastoj na polju slovenske dramatike v Ameriki?

Razlogov je veliko in vse vrste. Vprašaj tega iz te naselbine, ti pove, da ni več zanimanja. Stari ne morejo več, so onemogli, so mnogi brez dela in se niti ne pokažejo več ne na nobeno prireditve. Mladina se pa ne zanima. Verjemi če hočeš. Pisec teh vrstic tega ne verjame. Pri sv. Stefanu so lani priredili lepo dramsko prireditve, dvorana je bila nabita do zadnjega kotička. Od blizu in daleč so prišli ljudje na igro. Mogoče se kje res ne zanimajo, a v mnogih krajih bi se pa še. Kaj pa je potem vzrok?

Eden glavnih vzrokov bo prav gotovo pomanjkanje dobrih poizrtvovalnih del in dramatikom. Tisti, ki so pred nekaj leti veliko delali na tem polju, so eni že pomrli, drugi so se malo postarali in se jim ne ljubi več žrtvovati dolge večere za učenje iger. Isti vzrok je tudi, da mnogi igralci nimajo več veselja za igranje. Čemu naj hodim na vaje, kaj imam od tega, itd. se vprašujejo. Tako eden, tako drugi in nastala je suha puščoba na polju slovenske dramatike. Razun clevelandskih odrov vlada vsepovsod v tem oziru veliko mrtvilo in vendar je to še veliko prezgodaj. Slovenska dramatika je tvorila prav do zadnjih let najprivlačnejšo točko našega narodnega življenja tu v Ameriki.

Slovenska dramatika je najbolj bujno procvitala tam, kjer so jo vodili č. g. duhovniki, ki so bili večji gojitelji slovenske dramatike. Duhovnik kot učitelj dramatike je pridobil vsakega in vsako za sodelovanje. Danes so premnogi ti pomrli, ali odšli nazaj domov. Za njimi so pa ostali v tem oziru vrzeli, ki jih ni mogoče izpopolniti. Edino nam še kaj prirede naše slovenske šolske sestre, ki vtaknejo tu pa tam kako slovensko igro v program.

Vzgjajati in voditi je kos posebnega znanja. Zdi se pa nam, da bi če kdo temeljito proučil našo mlado tu rojeno generacijo in bi jo znal inteligentno pridobiti za sodelovanje na polju slovenske dramatike, da bi ista z veseljem sodelovala in bi se z navdušenjem udeleževala na tem polju. Koncem konca bi bilo to pa tudi hvaležno delo, ker v krogu dramskih in pevskih društev ali klubov je za tu rojene naše mlade fante in dekleta najboljša šola za učenje slovenskega jezika. S tem, da se učijo slovenskih iger se učijo slovensko brati in pravilne izgovorjave, v kolikor je to mogoče. Boljše šole za učenje slovensčine ni, kakor tu, ker to kar se nauči za igranje se nauče z neko pozornostjo in vsaj skušajo preje doumeti in se jim tudi skuša preje pojasniti kaj v igri predstavljajo, itd.

Tisti, ki imajo še kaj smisla in ljubezni do slovenske dramatike in ki imajo vsaj nekaj sposobnosti za učenje dramatike, naj bi se z vso silo vrgli na to polje. S tem, če bo le malce uspeha bodo največ pripomogli, da bo slovenska govornica med našo mladino še precej časa živela.

Da pišemo v tem članku o dramatikom, je nam dalo povod zanimivo pismo, ki smo ga prejeli te dni od enega izmed naših starejših pionirjev in pravi: Toliko je še nas in med nami veliko sposobnih, pa brezbržno gledamo, kako med nami umira slovenska dramatika in slovenska pesem. Čemu smo zidali naše dvorane, ali zato, da zdaj prazne stojijo?

Odlični pionir ima popolnoma prav. Ker je pisal nam le privatno, nimamo pravice njegovega imena izdajati. Poznamo ga pa, kot večšega in sposobnega moža in mu svetujemo to le, kakor tudi vsem drugim, ki se zato zanimajo. Vi skličite skupaj sestaneke vseh, ki so se kdaj in ki se morda želijo zdaj zanimati za dramatikom. Na sestanku pretehtajte vse možnosti in če

se bo vzbudilo med onimi, ki se zato zanimajo le količkaj dobre volje, ni vzroka, da bi zanimanje za slovensko dramatikom ne oživelo. Ljudi, ki so sposobni igralci in igralke je še precej med starejšimi, pa je gotovo veliko naših mladih, ki bi se dali pripraviti za dramske nastope. Treba je seveda le nekaj žrtvovanja, dobre volje, pa veselja do dramatike. Stvar je za nas Slovence zelo pomenljiva in je vredna, ne samo v eni naselbini, temveč v vseh naselbinah, kjer je še kaj slovenskega življenja, da se skuša s takimi sestanki vsaj dognati, ali je še kaj možnosti med nami, ki naj bi oživela zanimanje za slovensko dramatikom in slovensko pesem. Ako je, potem kvišku glave vsi in na delo dokler je čas. Ako se le malce posreči, se bo slovenska govornica in slovenska pesem še dolgo čula v tej deželi potem, ko nas starejših že dolgo več na svetu ne bo.

Tisti, ki imate kaj veselja do slovenske dramatike in slovenske pesmi, na dan, oglasite se tudi vi in povejte svojo besedo!

RAZNO IZ WEST ALLISA

West Allis, Wis.

Malu moram omeniti v dopisu, kakšno nenavadno vreme smo imeli v novembru. Dne 11. novembra smo imeli takšen vihar, da ko sem pisala dopis za v "Zarjo", sem menila, da ga ne bom nikoli skoncala. Strašen vihar je tako pihal, da sem z gotovostjo mislila, da nam hišo odnese. Celo miza se je premikala sem in tje in je bilo zares nevarno, da vse skupaj odnese. Parkrat sem vse skupaj pustila in šla v spodnje prostore, da se bo malo laglje rešil, če res kaj pride. No, pa se je kljub vsemu viharju še srečno izteklo, da je hiša še ostala. Danes ko to pišem imamo štiri do šest inčev snega, ki je zapadel večraj, 25. novembra, ko je celi dan snežilo. Menim, da se danj nimamo več pričakovati kaj veliko lepih in dobrih dni. Pri naši cerkvi smo imeli bazar, katerega se pa nisem mogla kar nič udeležiti, ker sem bila bolna, da sem bila 14 dni na bolniški postelji, za kar mi je prav žal. Menim, da je bil bazar le dobro obiskani. Imamo prav pridne gg. duhovnike, zlasti hvala č. g. Dr. Rev. Setničarju, za njegov trud. Je še mlad, pa je zelo umen človek. Mladina ga ima jako rada. Po pet sv. maš imamo na nedeljo, pa je cerkev vedno polna, zlasti se pri zadnji maši. Tudi lepo napredujemo, posebno pri mladini, katero Bog ohrani še nadalje pri zdravju in pravi pameti.

Že eno leto je minilo, kar nisem nič pisala v Amerikanski Slovenec. Nisem bila namreč dolgo naročnica in sem vedno odkladala, kdaj si ga naročim. Potem sem pa videla našo naročnico in smo ga zopet naročile. Zelo sem ga pogrešala. Če ga vsak tako, naj si ga kar naroči. Listu Amer. Slovence želim v prihodnjem letu mnogo naročnikov, vsem naročnikom in čitateljem pa vesele božične praznike in srečno novo leto!

Marica Kapac

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Z AVTOMOBILOM PO DEŽELI

Eveleth, Minn. (Dalje)

Truki so bili tako obloženi, da je sadje kar trkljalo z njih na tla in se raztreselo po poti. Tako si lahko kdor hoče nabere sadja in zelenjave kar na poti, ker se za te raztresene reči nihče ne zmeni. — V San Meteo in South San Francisco živi veliko Jugoslovancev, doma tam od Metlike in Semiča in tudi Italijane se tukaj najde. — Okolu devete ure zjutraj smo dospeli v San Francisco. — To je lepo snažno mesto, z lepimi modernimi hišami, kjer ni komarjev, niti muh, pač pa so jim v veliko nadlogo mravljinca, ki prihajajo v hiše in imajo z njimi ljudje veliko sitnosti. To mesto je bilo znano že leta 1848, ko je James Marshall našel tukaj zlato. Tedaj so se začeli ljudje zelo naseljevati v Californijo, kamor jih je gnala želja po zlatu in bogastvu. Na ta način je San Francisco v dveh letih narasel na 30.000 prebivalcev, danes jih pa šteje 676.800. — Tukaj smo se najprej ustavili pred hišo Michaela Bižala, po domače Jerrike Ivaneč, ki živi na Utah Street. Hiša je dvonadstropna, čedna, bela. Spodaj je garaža za dva avtomobila, zadaj je pa lep vrt, z razno zelenjavo, medtem ko je v garaži lep modern Chrysler. Stopil sem k vratom in prišnil na električni zvonec, a ker se nihče ni oglasil, sem vprašal sosede, če sta Mr. in Mrs. Bižal doma. Odgovoril so mi, da so odšli po opravkih in se mogoče ne vrnejo do šestih popoldne domov. Ker je bilo to predolgo čakanje, smo se domelili, da si med tem časom ogledamo Golden Gate razstavo. Popeljemo se po slavnem San Francisco Bay mostu, ki je najdaljši most na svetu, kateri veže Oakland z mestom San Francisco. Za prevoz čez ta most smo plačali od avta 25c, za parkanje na razstavi 85c in vstopnina na razstavo je bilo za odrasle 50c, za otroke 25c. — Razstava je za skoro polovico manjša kot v New Yorku. Imeli so pa tukaj večjo razstavo zrakoplovov kot v New

Yorku. — Ko smo si nekoliko ogledali razstavo, smo se zopet podali v San Francisco, da obiščemo Mr. in Mrs. Bižal. Z Mr. Bižalom smo si namreč nekoliko v sorodstvu. On je prišel v Ameriko leta 1901, jaz pa leta 1909. Najprej sem se mu seveda predstavil in je bil jako vesel našega obiska. Tisti večer smo se pozno v noč kramljali o tam in onem in si vmes močili grla z deset let starih domačim prideikom. Ker je Mr. Bižal sam z ženo, nas je pregovoril, da smo pri njemu prenočili. — V razgovoru z njim sem izvedel, da živi tukaj še več naših ljudi, med temi tudi njegov brat Peter Bižal in John Sterk (Jurajev). Naši ljudje imajo svoja društva, klube in cerkev. Da so poučeni v verskih naukih, pa skrbi Rev. Vital Vodušek, ki je nam na Evelethu dobro znan, ko je parkrat pri nas vodil sv. misijon. Je prav dober pridigar. V tej prijetni družbi nam je čas kaj hitro potekel in drugi dan smo se že morali posloviti. Mr. Bižal nam je prigovarjal, da naj ostanemo vsaj še par dni in nam da na razpolago vso hišo in vse, kar želimo. Ampak, čas je neizprosno šel svojo pot, ki je bil močnejši kot vse te vabljive prošnje. Se enkrat si sežemo v roke in Zbogom! Srečno pot! Naročil nam je, naj pozdravimo vse naše rojake v železnim okrožju in v bližini in objubil je, da nas mogoče pride enkrat obiskat s svojim Chryslerjem.

Opdeljemo se naprej po velikem mostu po cesti št. 40 skozi mesto Oakland v Sacramento, ki je glavno mesto države Kalifornija. Oakland je znano mesto, da so tam najlepše hiše in stanovanja. Veliko ljudi, zlasti bogatinov in penzionistov, pride semkaj. — Iz Sacramento smo se vozili ves popoldan čez kamenite hribe. Ko smo prišli na vrh, 11.900 čevljev nad morsk gladino, smo se za nekaj ur ustavili, da smo se nekoliko razgledali na okolu. Kar nas je najbolj presenetilo je bilo to, da je bil vrh te gore pokrit s snegom. Kdo bi si mislil, da imajo v Kaliforniji sneg še 28. junija? Za zabavo, smo se začeli kepati. Velike skrbi nam je pa prizadejal naš najmlajši sin, ki je bil zašel nekam v skalovje in smo se bali zanj, da ni kje padel v kak prepad. Dve uri smo ga iskali, predno smo ga našli. — S tega hriba je tudi jako lep razgled na mesto Truckee in pa na jezero Tahoe. V Truckee smo se ustavili, da obiščemo mojega sošolca Georga Radlca, po domače "Palčev", ki je bil zaposlen v California restavrantu in katerega že nad 30 let nisem videl. Tudi sedaj se mi ni posrečilo da bi ga videl, četudi sem si to že več let želel. Povedali so mi, da se je ravno pred par dnevi odpeljal na delo na takozvani "Mix Bay summer resorts", trideset milj od Truckee v snežene hribe, kjer imajo bogatni svoje poletne barake, kakor mi v Minnesoti okrog naših jezer. Čas nam ni dopuščal, da bi odpeljal za njim in tako nisem mogel ustreči mojim tolikoletnim željam. — Od

tukaj naprej smo vozili ves popoldan skozi tako imenovane "Sierra Nevada" hribe in okolu 8:00 prišli v državo Nevada v mesto Reno, kamor se hodijo vsi filmski zvezdniki razporočat. Tukaj se dobi razporeka skoro brez vsakega vzroka. Tisti, ki hočejo razporeko, se samo javijo pri advokatu in on jim da postavno veljavne razporečne listine. Ko voziš po glavni ulici, vidiš vsa vrata na stečaj odprta in povsod se vidi, kako igrajo za denar, prav kakor na borzi v New Yorku na Wall Streetu. Tukaj smo se ustavili za nekaj ur in si ogledali to žgranje. — Iz Reno smo se vozili vso noč preko raznih hribov in dolin, skozi dolgo puščavo, kjer redkokdaj prideš do kake gasolinske postaje. Predno se človek poda skozi to puščavo, se mora obilno preskrbeti z vodo in tudi nekoliko leda. Dobi se nalašč za to prirejen "suh" led. Obenem mora voznik tudi paziti, da je gasolinska posoda pri avtomobilu polna, predno zapelje v puščavo, ker ne ve, kdaj bo naletel na drugo gasolinsko postajo.

Drugo jutro smo se pripekljali v državo Utah in se vozili po takoimenovanem "Salt Lake Desert" ali puščava slanega jezera. To je velikanska ravnina, pokrita s kot sneg belo slano skorjo, trdo kot kamen. Na spominski tabeli poleg pota smo brali, da so se 23. avgusta 1939 tukaj po tej slani puščavi vozili z avtomobilom in da je John Cobb vozil 369 milj na uro. — Po tej puščavi smo se vozili kakih 200 milj do Great Salt Lake. Voda v tem jezeru je vsled obilnice soli tako močna, da človek na njej lahko leži. Jako ugoden kraj za take, ki se uče plavanja. — Salt Lake City, Utah, je daleč znano zgodovinsko mesto. Tukaj so se leta 1847 naselili mormonci iz New Yorka in Pennsilvanije. Pregnani so bili zaradi svoje vere, ki je zoper našo postavo, katera jim je dovoljevala imeti tudi po več žen. Mormonski stražnik nas je vodil naokolu in nam razlagal njihovo zgodovino. Pravil nam je, da so njihovi predniki hodili 2300 milj peš iz New Yorka in Pennsilvanije in da jih je na potu zelo veliko umrlo od žeje in glada. Takrat je vodil njih narod Brigham Young. Razkazal nam je njihov Tabernakel, iz katerega se vsaki teden sliši po radio koncert. To je največji auditorium na svetu v katerem je prostora za nad 6000 ljudi. Zgrajen je bil leta 1853. Obiskovalcem ni dovoljen vstop v Tempel, ampak nam ga je razkazoval samo od zunaj. Ta Tempel, kakor nam je vodnik pravil, so zidali 40 let. Kamenje so pa vozili z voli iz države Nevada. Veliko bi se lahko opisovalo te zgodovinske kraje, ki so zares zanimivi. Kdor se tod mimo vozi, naj ne zamudi prilike si te zanimivosti ogledati.

(Konec prihodnjic)

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovence" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Tatove je vlovil

Cleveland, O. — Mr. John Sušnik, ki je solastnik firme Norwood Appliance & Furniture, je šel nekega večera preko ceste, da ugasne luči v podružnici na St. Clair Ave., pa je videl pred Slapnikarjevo prodajalno, kako se okolu nekega avta suče nekaj fantalinov, ki so se kmalu razkropili na vse strani. Sušnik se vrže za enim in ga vjame. Ta mu je priznal, da je eden izmed tovarišev ukradel iz parknega avta tri šunke. Primoral ga je, da je šel z njim in kmalu sta dobila še dva od te družbe. Vse tri je spravil v Slapnikarjevo cvetličarno in pozval policijo, ki je kmalu dognala, kje so ukradene šunke. — Ta bi bil pa dober za detektiva.

Nagla smrt rojaka

Naticoke, Pa. — Tukaj je pred kratkim nagle smrti umrl rojak Frank Pipan, v starosti 52 let. Pokojni je bil doma iz Brezovega pri Litiji na Dolenjskem. Zapušča ženo in tri otroke.

Poroka

Pueblo, Colo. — V St. Mary cerkvi sta se pred kratkim poročila Miss Mary Krašovec in Mr. Frank Crammalhe. Nevesta je hčerka Mrs. Krašovec, ki je vdova. — Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova in sreče v novem zakonskem stanu!

Nesreča v jami

Baggaley, Pa. — Pri delu v jami se je tukaj ponesrečil mlad delavec, rojak John Zabkar. Poškodoval si je nogo.

V pomoč slovenskemu misijonarju

Chicago, Ill. — V pomoč misijonarju P. Bogomilu Trampušu, sta darovala Lovrenc in Fani Pirc iz Clevelanda \$100.

V bolnišnico

Cleveland, O. — V St. Lukes bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Frances Smole iz East 63rd St. — V Glenville bolnišnico se je pa morala podati Miss Josephine Fink iz Hecker Ave.

Smrt kosi

Breezy Hill, Kans. — Na svojem domu je nagloma umrl rojak Math Mrakič, star 51 let. Baje ga je zadela srčna kap. Mrtvega so našli sosedje, ko so neko jutro prišli k njemu. Pokojni je bil neoznjen in je bil doma iz okolice Boveca na Primorskem. V Ameriki je živel 30 let in ne zapušča tu nobenega sorodnika.

Nova slovenska bolničarka

Imperial, Pa. — V General bolnišnici v Pittsburghu je uspešno dovršila izpit za bolničarko tukajšnja mlada rojalkinja Bertha Jamnik.

KLJUBOVANJE MALEGA KEYDA (90)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

BATTLING FIERCELY, BOHGDU SEIZED A TRIBESMAN, WHOM HE WOULD TAKE TO AID TARZAN.

THE APE TOSSED THE FELLOW OVER A SHOULDER AND FLED.

BUT SUDDENLY A SMALL BOY, DRAWING A BOW, STEPPED INTO HIS PATH.

KEYDO'S BOWSTRING TWANGED, AN ARROW SPED TOWARD BOHGDU!

Po hudem boju je opica pograbila črnca, katerega bo odnesla Tarzanu v pomoč.

Opisa si je naložila ugrabljenega črnca na hrbet in zbežala.

Toda v tem je neki deček pograbil za svoji lek in se pripravil na strel. (Bil je to mali Keydo, Tarzanov prijatelj.)

— Usoda ga je določila, da zadržuje Tarzanovo rešitev. — Tivito Keydovega loka se je napelo in pišica je zletela proti opici!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

DRUGA NEDELJA V DECEMBRU

"Bratje, jaz ne sodim, da sem dosegel. Eno pa: pozabivši, kar je zadaj, a spenjajo se po tem, kar je spredaj (Filip. 3, 13.)"

Ce je sv. Pavel mislil, da ni popolen, kako boš si domneval to ti, karkoli si? Ako je ta veliki apostol gledal le naprej, nikoli ne nazaj, kako hočeš ti počivati, postajati? Nevarno je ozirati se na prejšnja dobra dela, še bolj nevarno ozirati se na grešni svet, kaj terega si nekoč okusil in ga zdaj zaničuješ. Kakor oči, ti more oslepiti tudi duša. "Nihče ni pripraven za kraljestvo božje, kdor položi roko na plug, pa se ozira na to, kar je zadaj (Luka 9, 62.)" Tako pove Gospod sam. Popotnika, ki stremi priti v tuje kraje, najbolj zadržuje, če si na poti ogleduje stvari, ki bi naj ga ne brigale, in niso v zvezi s potovanjem. Potovati moramo tudi mi v življenju pred nami, neznanu in vendar znano, tuje in vse naše. Potovati in potovati

pa moramo, dokler ne moremo reči z apostolom: "Dokončal sem tek svoj (2 Tim. 4, 7.)" Naprej, naprej...

Ako misliš, da si v popolnosti že zelo napredoval, dosegej visoko stopnjo v svetosti, bodi previden, da se ne varaš. Domneva še ni dokaz. Lahko pa se zaneses na varen dokaz popolnosti, in to je, ako si popolen v ljubezni do bližnjega. Ta ljubezen je dejansko ljubezen božja, in le ta ima v sebi vso popolnost. "Ljubezen je potrpežljiva, ljubezen se ne hvali, ne napihuje, ne vede se nespodobno, ne išče svojega, ne togoti se, ne misli hudega, ne raduje se krivice, a raduje se resnice, vse pokriva, vse veruje, ve upa, vse prenaša (1. Kor. 13, 4-7.)" Ali imaš vse te čednosti? In če bi jih res imel, počivati, postati ne smeš. Sv. Pavel je imel vse, in v visoki meri, pa je neprestano stremel, da še raste v njih, silil je le naprej. Posnemaj ga.

SLIČICE IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Kako je bilo prej

Razen peče, oziroma avbe in šaplja (Vipavke) so hodile navadno gologlave, so nosile naše ženske pred 100, 200 leti, široko in nagubano krilo iz svile, izpreminjast predpasnik, bokratni spenzar in svilen resasto ruto okrog vratu. Moški pa razen kratkega sukniča brez žepov — tesne in nerodne irhaste hlače, bele ali tudi barvane nogavice ter baržumast telovnik s kroglastimi debelimi srebrnimi ali kostretnimi gumbi. — V obeh primerih se dajo dobiti neke daljne sličnosti tudi z bavarsko-švabsko nošo. Tamkajšnja ljudska umetnost s svojimi motivi vrtnice, orla, monogram Jezusovega (IHS) in Marijinega, dalje s svojimi slikami na steklo, z načinom stavbarstva (rezljani hodniki ob hiši in pohištva (stoli z orlojskimi naslonjali) je mogla vplivati umetnost in obrt. V okolici Bodenskega jezera je bila tudi v navadi čepica s "cofom" naše moške narodne noše. — Težnja časa po velikih in svet pretresajočih dogodkih francoske revolucije pa je šla za tem, da se tudi v obleki zbršejo vse stanovske razlike. Ze Vodnik pravi, da se je po terezijanskih in jozefinskih reformah in s skrbjo za izboljšanje narodnega gospodarstva dvignilo blagostanje, kar se je poznalo tudi v "slovenski noši" preprostega ljudstva. Vodnik pravi, da je bila obleka izza leta 1780 vedno bogatejša, a obenem tudi bolj podvržena spremembam mode.

"Vojvoda Kranjski"

Habsburčan Rudolf IV. (1358—1365) je izdatno razširil habsburško oblast. Po dolgih prepirih z oglejskim patriarhom si je pridobil Postojno, Vipavo, slovenjegraški ekraj in mnogo graščin in župnij. (Oglejski patriarhi niso bivali od leta 1218 več v Ogleju, temveč v Vidnu na Furlanskem, kjer so živeli pod močnim vplivom beneške republike.) Te pridobitve pa so povzročile dolgotrajno in precej nesrečno vojno z nemirnimi furlanskimi sosedi. Rudolf IV. je sklenil tudi dedno pogodbo z grofom Goriškim in leta 1374 so dobili Habsburžani še istrsko grofijo, ozemlje ob Pivki in metliški okraj. — Rudolf IV. se je od leta

1364 imenoval "vojvoda Kranjski," (poprej "gospod.") Ta vojvoda se je s posebno vneto bavil z zadevami slovenskih dežel, dobro vedoč, da se tako najlaže okrepi habsburška oblast. Ko je on vladal, je "Kranjska" precej narastla in je do l. 1815 segala celo do morja. Spomin tega vojvode, ki je zlasti pospeševal razvoj mest, je živelo v imenu Novega mesta (Rudolfovo), ki je bilo ustanovljeno leta 1365.

Kdaj je Ivan Cankar zadnjič nastopil kot govornik?

Znano je, da je Ivan Cankar tudi večkrat nastopil javno, in sicer na političnih shodih, ko je kandidiral, ter večkrat s predavanji na delavskih večerih (Trst.) Radi nekega takega govora, ki ga je priredila Splošna delavska zveza" v Mestnem domu l. 1913 je prišel celo pred sodnijo ter bil pozneje interniran na ljubljanskem gradu. Zadnjičkrat pa je nastopil dne 5. septembra 1918 v Mestnem domu na učiteljskem shodu, ki je bil sklican pod geslom: "Gmotni položaj kranjskega učiteljstva." Tedaj so govorili Jože Gostinčar, Karel Triller in Lovro Pogačnik. Cankar je nastopil po Lovro Pogačniku, za čigar govorom, "vsa dvorana grmi kakor en sam močnen glas do obupa užaljene duše. V tem hrupu govori pisatelj Ivan Cankar nekaj be-

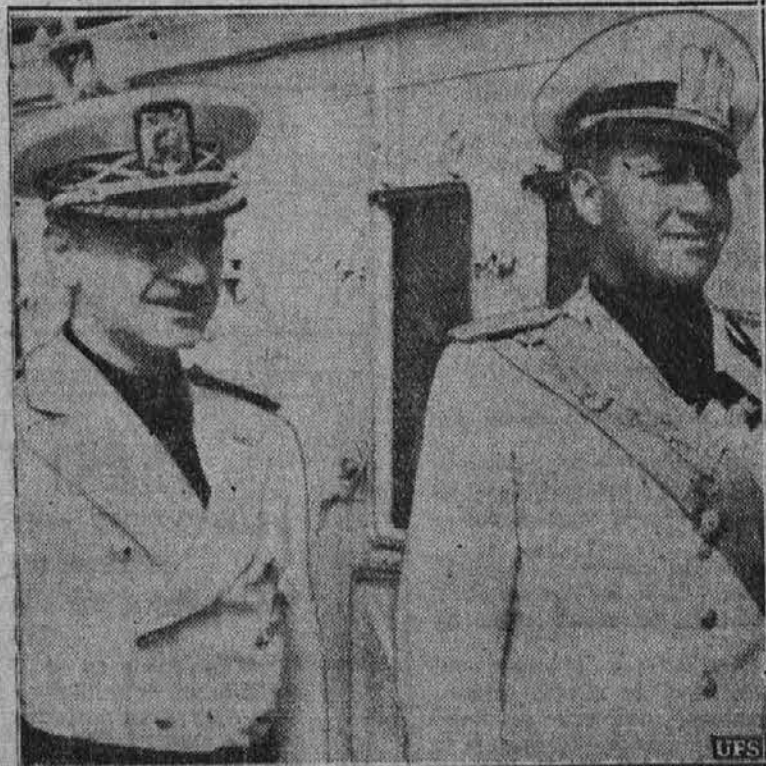
sed, ki pa zamro v orkanu ploskanja in odobravanja." Tako je poročal "Učiteljski Tovariš" in to je bil zadnji nastop velikega slovenskega pisatelja.

Kako je živel naše ljudstvo pred sto leti

Krog leta 1800 je bil pogled na naše zanemarjeno ljudstvo jako žalosten, kajti nemirna doba je zahtevala prevelikih žrtev in naš kmet ni mogel gospodarsko napredovati. Številke dokazujejo, da so plačevali slovenski kraji izmed vseh alpskih dežel razmeroma največ davka in da je bila v dvojezičnih deželah, kakor na Koroškem in Štajerskem, davčna mera v slovenskem delu dosti neugodnejša ko v bogatejših nemških krajih. In ko je morala radi splošne gospodarske stiske vlada znižati zemljišni davek, ga je znižala, kakor poroča statistika, samo nemškim deželah, dotični primanjkljaj pa si poravnala v slovenskih deželah, ki jim je ob istem času zemljišni davek zvišala.

Tlaka je zahtevala vedno enake žrtve. Slovenski kmet je imel še zmeraj povprečno okrog 200 dni tlake na leto, in sicer razmeroma na Kranjskem največ, a tudi štajerski in koroški slovenski podložnik je hodil povprečno večkrat na

DVA ZUN. MINISTRA

Slika kaže zun. ministra Italije, grofa Ciano (na desni), v družbi španskega zun. ministra, Sunerja. Moža sta se sestala ob nedavni konferenci s Hitlerjem v Berchtesgadenu.

PETAINA POZDRAVLJALO PREBIVALSTVO

Načelnik francoske vlade, maršal Petain (na desni), je nedavno napravil potovanje po deželi, da se seznanji z ljudmi. Slika ga kaže, ko se pozdravlja s kmetijskim prebivalstvom v nekem malem kraju blizu mesta Lyon.

Prvi literarni stiki med Čehi in Slovenci

Slovenci smo bili sosedje s Čehi v davnem času ter bi mogli govoriti o stikih že za časa sv. Cirila in Metoda. Toda kot prvi literarni dokaz medsebojnega delovanja moramo smatrati tako zvani Stiški rokopis iz l. 1419—1428 in obsega dve slovenski molitvi, v katerih je precej čeških jezikovnih sledov. Iz tega sklepano, da so jih napisali češki menihi, ki so l. 1419 zbežali pred Husiti s Češke ter se zatekli v Stično. Tako so si ti Čehi stekli zaslugi, da so sto let pred Trubarjem zapicali in ohranili slovensko besedo.

Kako je živel naše ljudstvo pred sto leti

Krog leta 1800 je bil pogled na naše zanemarjeno ljudstvo jako žalosten, kajti nemirna doba je zahtevala prevelikih žrtev in naš kmet ni mogel gospodarsko napredovati. Številke dokazujejo, da so plačevali slovenski kraji izmed vseh alpskih dežel razmeroma največ davka in da je bila v dvojezičnih deželah, kakor na Koroškem in Štajerskem, davčna mera v slovenskem delu dosti neugodnejša ko v bogatejših nemških krajih. In ko je morala radi splošne gospodarske stiske vlada znižati zemljišni davek, ga je znižala, kakor poroča statistika, samo nemškim deželah, dotični primanjkljaj pa si poravnala v slovenskih deželah, ki jim je ob istem času zemljišni davek zvišala.

Tlaka je zahtevala vedno enake žrtve. Slovenski kmet je imel še zmeraj povprečno okrog 200 dni tlake na leto, in sicer razmeroma na Kranjskem največ, a tudi štajerski in koroški slovenski podložnik je hodil povprečno večkrat na

tlako kot nemški sosed. Razen osebne in vprežne tlake, ki jo cenimo pri slovenskih podložnikih v tej dobi vsako leto skupno na 2 milijona dni, so dajali naši kmetje še desetino v gotovini in velike pristojbine za spremembe v posesti. Če preračunamo vse davščine slovenskih podložnikov na denarno vrednost, dobimo velikansko vsoto, ki so jo plačevali leto za letom, ne da bi prejemali za to kakih kulturnih ali gospodarskih koristi. Slovenski narod je krvavel iz te rane, zakaj, dokler si ni opomogel kmetijski stan, tudi ni mogel ozdraveti narodni organizem.

Prva ustava v Srbiji

Pred petimi leti so obhajali Srbi stoletnico svoje prve ustave, ki jo je proglasil knez Miloš Obrenović l. 1835; zato se imenuje tudi "sretenjska ustava" (sretenje: svečanica.) Koj te ustave se drži smola; nikoli namreč ni stopila v življenje. Miloš jo je pa tudi dal le prisiljen, ko so se njegovi rojaki z orožjem uprli njegovi samovolji, s katero je pševal v Srbiji, kot pred njim turški paša. Po tej ustavi bi imela odločiti v denarnem gospodarstvu narodna skupščina iz sto voljenih poslancev. Teh se Miloš ni bilo bati, kajti to

bi bili itak po njegovi milosti izvoljeni neuki seljaki. Toda Srbija je bila pod turško nadoblastjo in pod rusko zaščito. Obe vladi — turška in ruska — sta koj nastopili proti takim novotarijam, zlasti Rusija je videla v tem že celo revolucijo. Rusi in Turki so rajši postavili Milošu za kontrolo "Državni svet" iz 17tih dosmrtnih članov, samih odličnikov, ki so bili deloma Miloševi tekmeči. Tej takozvani "turski ustavi," ki jo je sultan l. 1838, razglasil, se zato Miloš ni maral pokoriti in se je že drugo leto rajši vladi odpovedal.

NOVA NAJDIŠČA AZBESTA

Na področju Džigotore v Urulu so odkrili novo nahajališče azbesta. Strokovnjaki sodijo, da je to ležišče vsaj tako veliko kakor nahajališče pri Bazenovu, ki se nahaja 90 km od Sverdlovska in kjer zaposluje 15 rudarskih podjetij delavce v starih tvornicah. Prav tako poročajo o novih najdiščih azbesta v vzhodni Sibiriji. Proizvodnja azbesta v Sovjetski zvezi je znašala pred dvema letoma 86.000 ton. Pred vojno je dosegla produkcija v tej stroki največ 20.500 ton.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

POŠLJITE BOŽIČNA DARILA BRZOJAVNO!

Ker se navadna in tudi zračna pošta neredno dostavlja v Evropi in ni mogoče z kako zanesljivostjo jamčiti točne dostave iste v teh vojnih razmerah, zato svetujemo, da se vsi oni, ki žele razveseliti v starem kraju svoje domače za božične praznike s kakim darilom, poslužijo BRZOJAVNIH NAKAZIL, iz razloga, da bodo domači prejeli pošiljate do božičnih praznikov. Brzojavne pošiljate se dostavljajo kar najhitreje mogoče v teh vojnih razmerah v Evropi. Vzame sedaj tudi za brzojavne pošiljate od pet do deset dni. Pošiljate, ki bodo nakazane vsaj do 14. decembra je upati, ako se kaj posebnega ne zgodi v Evropi med tem časom, da bodo do praznikov dostavljene.

Tu navajamo cene, v katerih so že vključeni vsi pošiljateni in BRZOJAVNI stroški in sicer sledeče cene za sledeče svote v dinarjih in lirah:

DINARJI:

Za \$ 5.00.....	200 dinarjev	Za \$13.75.....	700 dinarjev
Za \$ 6.80.....	300 dinarjev	Za \$15.50.....	800 dinarjev
Za \$ 8.55.....	400 dinarjev	Za \$17.25.....	900 dinarjev
Za \$10.25.....	500 dinarjev	Za \$18.75.....	1000 dinarjev
Za \$12.00.....	600 dinarjev	Za \$35.50.....	2000 dinarjev

Vse pošiljatele prosimo, da nakazujejo dinarje v ravnih svotah ravno po sto in se poslužujejo zgorajšnjih cen. Če pa kdo želi, da se pošlje njegovo pošiljate po pošti, tedaj naj od vsake svote odbije \$1.00, kar je namreč zraven priračunano za stroške BRZOJAVE.

LIRE:

Za \$ 6.00.....	100 lir	Za \$15.00.....	300 lir
Za \$10.50.....	200 lir	Za \$21.50.....	500 lir
		Za \$45.00.....	1000 lir

To so cene za brzojavna nakazila. Če želite poslati potom pošte, odtegnite od zneska \$1.00.

Pri višjih cenah poseben popust. ONI, ki bivajo v Chicagi se lahko poslužijo našega urada ob sobotah popoldne do pol 5. ure in ob nedeljah dopoldne od 9 do 11 ure, drugače pa vsak dan do pol 6. ure zvečer.

Po pošti pa noslovite pošiljate na naslov:

JOHN JERICHI

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

LETOŠNJI STENSKI KOLEDARJI "AM. SLOVENCA"

Te dni razpošiljamo stenski koledar "Amerikanskega Slovenca" za leto 1941. Do koledarja je upravičen vsak naročnik "Amerikanskega Slovenca," ki ima na list plačano naročnino. Po naselbinah, kjer imamo naše stalne zastopnike, bodo koledar razdelili naročnikom naši zastopniki (ce.) tam, kjer zastopnikov ni, jih bodo dobili naročniki direktno po pošti, kakor vsako leto doslej. Koledar bomo poslali vsem naročnikom tudi v Kanao in v Jugoslavijo.

Naročniki, ki so oddaljeni od zastopnikov, ali ki žive zunaj na deželi izven mest, naj se o prilikah zgledajo pri zastopnikih lista in dobili bodo od njih naš stenski koledar. Obenem prosimo tudi vse naše zastopnike (ce.) da naj skušajo po najboljših močeh koledar razdeliti med naročnike čimpreje.

Kakor so bili doslej naši stenski koledarji lep kras za vsako slovensko hišo, bodo letos še toliko bolj, ker nosijo krasno sliko, posvečeno petdesetletnici ali zlatemu jubileju lista "Amerikanski Slovenec," katerega bomo proslavljali prihodnje leto 1941. Slika predstavlja teritorij Združenih držav, v sredi stoji industrijski delavec, ki zre proti vzhodu in vseskozi se vrste naslednje in nepregledno daljavo, razne ustanove, cerkve, itd. Na drugi strani proti zapadu pa orje farmar na polju. Tako slika kaže one, ki si ka-

služijo kruh po raznih industrijah in one, ki so se posvetili kot farmarji lepemu farmerskemu stanu na deželi. Oba, tako Slovenca, ki si je služil kruh po industrijah in tovarnah in one, ki so se posvetili zemlji kot farmarji, "Amerikanski Slovenec" že petdeset let obiskuje v tej zemlji. Vse te dolga leta jih je učil, obiskaval kot resnični pravi prijatelj, bil stalna vez med njimi in brati in sestrami v stari domovini. Petdeset let je že lep kos življenja in "Amerikanski Slovenec" ima priliko, da se z njim ponaša. Letošnji koledar je posvečen temu spominu in bo, kakor navajamo lep kras za vsak slovenski dom, bodisi tu v Ameriki, ali stari domovini.

Za nenaročnike stane stenski koledar 20 centov s poštnino. Ista cena 20 centov je določena tudi za naročila iz Jugoslavijo in Italijo. Ker je letošnji koledar res nekaj lepega bi priporočali, da kdo k more naj stenski koledar naroči tudi svojim domačim v stari kraj. Vse kar je potrebno je, da se nam pošlje potreben znesek, bodisi v znakih ali v gotovini ter pravilni naslov. Drugo napravimo mi. Ker je pa koledarjev le samo par sto več tiskanih, kakor se jih potrebuje za naročnike, opozarjamo vse tiste, ki bi ga radi naročili svojim domačim v stari kraj, naj to nemudoma storijo predno koledarjev ne zmanjku. Tako slika kaže one, ki si ka-

NAŠI ZASTOPNIKI

pri katerih si lahko naročite lista "Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet", ali za iste obnovite naročnino.

COLORADO:

Canon City, — Ana Susman.
Colorado Springs, — M. Kapsch.
Crested Butte, — Martin Tezak.
Denver, — G. Pavlakovich.
Leadville, — Miss Mary Klun.
Pueblo, — Josephine Meglen.

ILLINOIS:

Argo, — John Poljak.
Aurora, — Mary Fajfar.
Bradley, — Math Stefančič.
Chicago, — Jožef Fajfar.
Joliet, Rockdale in Lockport, — John Kramarich.
La Salle, — Anton Strukel.
North-Chicago-Waukegan, — Gabriel Drašler, Andrew Kosir in Mrs. Jennie Keber.
Oglesby, — Frank Jerin.
Ottawa, — Mrs. Katherine Bajuk.
Pullman, — Martin Golobich.
Standard, Granville, — Joseph Bregar.
So. Chicago, — Ant. Bakse, C. Germek, Mrs. Agnes Mahovlich.

INDIANA:

Indianapolis, — Louis Androjna.
Whiting, Ind. — Miss. Kathie Triller

KANSAS:

Franklin — John Dobravec.
Kansas City, — Peter Majerle in Joseph Kostelec.

MICHIGAN:

Ahmeek, — Mrs. J. Hribljan.
Detroit, — Steve Potočnik.
Harrieta, Boon, Caddisak in okolica, — Mark Badovinac.
Calumet, — Jos. Sustarsich.
Iron Mountain, — Frank Richtarsich.
Manistique, — Anton Krašovec.

MINNESOTA:

Aurora, — E. Smolich.
Biwabik, — Mrs. Mary Delak.
Chisholm, — Frank Laurich.
Ely, — John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth, — John Strah in Antonia Nemgar.
Gilbert, — Frank Ulčar.
Greaney, — Katarina Kochevar.
Hibbing in okolica, — Joe Zaic.
Keewatin, — Mary Kolar.
Leoneth in Spruce Location — Anton Pene.
New Duluth, — M. Sphar.
McKinley, — A. Hegler.
Rice, — Rev. John Trobec.
Sank Rapids, — John Burgstaler.
Soudan, — Frances Loushin.
Virginia, — Angela Schneller.

MONTANA:

Butte in Walkerville, — Mary Kotze

OHIO:

Barberton, — Frank Smole.
Bedford, — Frank Stavec.
Bridgeport, — L. Hoge.
Cleveland, — Za Collinwood, St. Clair pri Sv. Vidu in okolicu, Euclid in

Nottingham, je zastopnik Mr. John Prisel. — Za Newburg in okolicu Mr. J. Resnik, Rt. Rev. J. J. Oman in Anna Gilha.
Conneaut, — Angela Berus.
Lorain, — Justina Paul.
Girard, Niles, Youngstown in vsa okolica, — John Dolčič.
Petersburg, — Mary Ohlin.

PENNSYLVANIA:

Aliquippa, — Ant. Habich.
Beading, — Nikolaj Simonich.
Bessemer, Universal in okolicu, — Frank Kokal.
Braddock, — Joseph Lesjak.
Bridgeville, Presto, Cuddy, Morgan, Beading in Sygan, — Mary Useničnik, Bulger, — S. Jenko.
Burgestown, — John Pintar.
Cairnbrook, — Angela Stakovič.
Farrell, — Anna Lumpert.
Forest City, — Mrs. Mary Grum.
Homer City, — Pavel Novosel.
Houston, — Michael Tomšič.
Imperial, — John Jamnik.
Johnstown, Conemaugh in okolica, — Matt Klučevšek.
Lawrence, — Carolina Rosman.
Pittsburgh, — Jos. Bahorich, Mrs. Mary Cadonič.
Steelton, — Doroteja Dermeš, Ana Lopert.
Strabane, Canonsburg in okolicu, — Anton Tomšič.
Moon Run, — Jacob Drašler.
Olyphant, — Mary Zore.
St. Marys, — M. Aufderklam.
Vanding, — Frank Pancar.

WISCONSIN:

Greenwood, Marshfield in Owen, — Jos. Rakovec.
Kenosha, — Mrs. Mary Vidmar.
Milwaukee in West Allis, — Mrs. Rose Deželan.
Sheboygan, — John Udovich, in Marie Prislund, Johana Mohar.
Willard, — Frank Perovihsek in Ludvik Perusek.

WYOMING:

Kemmerer, Sublet, Diamondville, — Konst. Podlesnik.
Rock Springs, — Ursula Iysak.

MISSOURI:

Harviel, Neelyville, Naylor in Poplar Bluff, — John Breznik.

PO RAZNIH DRŽAVAH:

Fontana, Calif. — Joe Skubic.
San Francisco, Calif. — Mrs. K. Cesar.
Bridgeport, Conn. — Stefan Horvath.
Little Falls, N. Y. — Amalia Furlan.
Brooklyn in New York, N. Y. — Anton Anžlavar.
Oregon City, Ore. — Mrs. Mary Poljmar.
Enumclaw, Wash. — Jos. Rister.
Renton, Wash. — Thomas Rhtar.
Helper, Utah, — A. Topolovec.
Valley, Wash. — Mary Swan.

SRCE V OKOVIH

ROMAN — NAPISAL MIRKO BRODNIK

Drugo jutro sta se precej pozno zbudila. Branko je pogledal ven. Tam je stal pred šotorom cigan. Hotel ga je nekaj vprašati, toda cigan je stekel proti sosednjemu šotoru, ne da bi se bil zmenil za njegove besede.

A takoj se je spet vrnil in rekel: "Naš gospodar vaju prosi, da prideta k njemu v šotor."

Poklical je Mitjo in šla sta. Šotor ciganskega poglavarja je bil bogato opremljen. Na vseh koncih so se šopirile dragocenosti, znošene z vseh vetrov.

Ko je Branko odgrnil zagrinjalo, ki je zapiralo vhod, je starec, ki je sedel za mizo, zbito iz desk, vstal in stopil k njemu.

"Upam, da sta si zdaj že ohladila jezo." Potem je spet sedel.

Branko se je ozrl po šotoru in sedel na stol v kotu.

"Srečo sta imela, da sta padla meni v roke. Nisem edini tu okoli. Če bi bila zašla v past sosednji četi, kjer ni ciganov..."

Zasmejal se je. Potem pa je nenadoma zresnil obraz.

"Kam sta namenjena?" ju je vprašal. "Če bi vama lahko kaj pomagal na poti... Cigani ne pozabimo uslug, ki jih kdo izkaže kateremu izmed naših!"

"V Vladivostok," mu je Branko povedal.

"Enega izmed svojih vam bom dal s seboj, da vama bo kazal pot."

"Dobro, če imate katerega, ki pot pozna. Sicer bi jo lahko sama tudi našla..." je pristavil.

"Pot bi že našla," je prikimal starec, "samo katero in kakšno! Kaj ne vesta, da sta v divjih krajih? Hvalita Boga, da sta našla na nas. Drugače dvomim, da bi kdaj prišla skozi. Dosti jih je že poskušalo, a mislim, da je prav malo takih, ki bi se jim tudi posrečilo. Eden izmed mojih se je pred nekaj dnevi vrnil od tam. Štiri sem poslal, najbolj izkušene med svojimi, in on je bil edini, ki se mu je posrečilo. Ali ga hočeta?"

"Če vam je prav, ga vzameva. Ne bo zastoj."

"In še nekaj bi vama svetoval. Potujta ponoči! Takrat je bolj varno."

"Bova. Poznava nevarnosti. Vso Sibirijo sva že preblodila."

"Sibirija je bila igrača proti temu."

"Kdaj bi šla?" je Branko obrnil pogovor.

"Kadar hočeta, vama je spremljevalec na razpolago."

"Potem pojdeva takoj," je odvrnil Branko in vstal.

"Fant, ki vaju je poklical, pojde z vama. Tudi v nevarnostih se bosta lahko nanj zanesla. Močan je in dober strelec," je rekel starec. "Naj vama bo sreča mila..."

Šestindvajseto poglavje

VLADIVOSTOK

Daljni Vzhod je najbolj dolgočasna pokrajina na svetu. Ta misel je obšla Branka že prve dni, ko so prišli v kraje te široke province. In od dneva do dneva je ta misel postajala bolj in bolj prepričanje.

Mladi cigan, ki ga je bil starec dodelil Branku in Mitji za spremstvo, je bil fant, da malo takih. Starec ni pretiraval. Iz-

kazal se je povsod. Pot je poznal kakor svoj žep in tudi kot strelec je bil nedosegljiv. Branko mu je bil to sposobnost kar zavidal, še bolj pa Mitja, ki mu je bil pošteno nevoščljiv. V nekaj manjših praskah, ki se jim niso mogli umakniti, je pokazal, da begunca lahko nanj računata.

Do Vladivostoka so imeli še kakih sto kilometrov. To bi bilo dva ali tri dni, kakor se zamude. Preveč hiteti niso marali, da ne bi zbujali pozornosti. Tudi so se ogibali cest, ker niso hoteli priti v stike z oddelki rdečih, ki so pokrajino trdno držali v rokah.

Tretjo noč so se približali mestu. Branko je že hotel mladega cigana odpustiti, toda ta mu je rekel, da njegova naloga še ni opravljena. Starec mu je bil naročil, da mora begunce tako dolgo spremljati, dokler ne bo na lastne oči videl, da so iz nevarnosti.

Branko je bil s tem zadovoljen. Že nekaj dni ga je skrbelo, kako se bosta z Mitjo vkrčala na ladjo. Vedel je, da se ne sme peljati s kakim potniškim parnikom, ker rdeči preiskujejo vse potnike.

Skozi pristanišče so prišli na ulice. Cigan ju je vodil po umazanih cestah, kjer je bilo videti le malo ljudi.

"V eni teh ulic je gostilničar, ki je naš," je pojasnil Branku, ko ga je ta vprašal, kam ju vede. "Tam zveemo vse potrebno."

Cigan je potrkal na vrata, ki se pa dolgo niso odprla. Potem je zarožljal ključ in zaškripal zapah. Na pragu se je pokazal star debelusen krčmar, ki je bil tudi videti ciganskega rodu.

"Kaj tako pozno? Saj vidite, da sem že zaprl," je zagodrnjal. Potem pa je moral spoznati cigana. "Ti tu?" mu je rekel.

"Ali te je spet prinesla pot v Vladivostok? Kaj dela gospodar?"

Kar zapreti ni mogel zatvornic svoje zgovornosti.

"Naša prijatelja sta," je rekel cigan. "Postreči jima moraš kakor se spodobi. Idimo v hišo!"

Stopili so v nizko zakajeno vežo, ki je bila obenem točilnica. Nobenega gosta ni bilo več nikjer.

Mladi cigan, ki je moral biti tu star znanec, je šel po stopnicah in pomignil Branku in Mitji, naj mu sledita.

Prišli so v prvo nadstropje in stopili v sobo, ki je imela kar s stopnic vhod; bila je najbrž namenjena boljšim gostom.

"Tu sedita," je rekel, "da se pogovorimo."

"Kaj želita gosta?" je vprašal krčmar. Branku so se zdele te besede, ki jih je čul, prava nebeška glasba. Kdaj jih je poslednjič slišal!

"Jedla bi in pila," je rekel. "In potem bi se rada nekaj z vami pomenila," je pristavil.

"Takoj se vrnem."

In res se je malo nato vrnil obložen s steklenicami in jedmi. Vsi trije so se jih z velikim tekom lotili in niso prej nehali, dokler ni bilo vse pospravljeno. Nato pa se je Branko obrnil h krčmarju.

"Človeka iščeva, ki bi naju skrivaj odpeljal iz Vladivostoka."

"To ne bo tako lahko," je menil krčmar in se zamislil.

(Dalje prih.)

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Splav brez spremljevalca

Nekje noči se je v Radečah pri Zidanem mostu odtrgal velik splav in sam brez spremljevalca zaplaval po reki prosto Brežicam. Ker so splavarji o pravočasno opazili, so se z vlakom pripeljali v Brežice, kjer bi splav prestrgeli, kajti je bil vreden 14.000 dinarjev. Toda splav je zadel v srednji nosilec brežiškega mosta s tako silo, da se je razpolovil in o eno polovico vjeli v Brežicah, drugo pa v Čatežu.

Eksplozija

V skladišču trdnice Kemindustrije v Mariboru je eksplodirala velika posoda, v kateri je bila zveplena kislina, ki se je razlila po 19 letnem trgovskem pomočniku Al. Maverju iz Maribora, da je dobil po vsem životu hude opekline in so ga morali odpeljati v bolnico.

Obsojen zaradi štrajka

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je vršila razprava po zakonu o zaščiti države proti 33 letnemu tesarju Ivanu Bezjaku iz Spodnjega Dupleka. Na zatožno klop ga je spravil štrajk gradbenega delavstva, ki je bil v Mariboru v času štrajka je namreč Bezjak prišel na neko stavbo, kjer so delavci pod vodstvom delovodje Zunderla, kljub stavki delali. Bezjak je poklical Zunderla k sebi in mu z odprtih nožem grozil, če takoj ne preneha z delom. Zaradi tega je bil Bezjak obsojen na 1 mesec zapore.

Svinja reševala svoje mladiče

V vasi Blinski kut, blizu Siska, je nastal požar. Med drugim je gorel tudi hlev, v katerem je bila stara svinja s šestimi mladiči. Ko je s strehe začela padati opeka, je svinja pobegnila iz hleva ter z gobcem porivala mladiče pred seboj. Ko je pribežala na dvorišče, je opazila, da ji še vedno manjkalo trije mladiči, ki so ostali v hlevu. Čeprav je bil hlev že ves v plamenu, je svinja planila nazaj ter znošila iz hleva mladiča za mladičem. Vsakokrat, kadar je žival prišla iz hleva, je padla na njo žrjavica, toda svinja se je povaljala po tleh in spet odhvela v hlev po drugega mladiča, dokler ni vseh rešila.

Baje našel zaklad

Pod streho zemunskega šefa rečne plovlje Steinfela je njegov sin nekaj brkljal in med razno šaro našel stare gosli, katere je hotel preurediti v tamburico. Očetu se je pa zdelo škoda uničevati stare gosli, ki so družinski spomin na pradedu, ki je bil imeniten goslar. Ko je oče gosli natančneje ogledal, je v njih našel listek z napisom "Antonius Stradivarius de Cremona, anno 1713." Zemunski strokovnjaki so takoj izjavili, da so to prave stradivarjeve gosli. Vendar ni izključeno, da so tudi ponarejene, kakor mnogo drugih gosli. Stradivarjeve gosli so namreč vredne velikanske svote.

Tragedija žene, ki je živela sama

V Zagrebu je skočila s pete nadstropja neke hiše 40 letna Marija Cerjakova, bančna uradnica. Bila je na mestu mrtva. Cerjakova je bila samska, vse življenje je živela sama in v zadnjem času zbolela na živice. Ni mogla več prenašati samotnega življenja in je šla v smrt.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Listen to

PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST
Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M.
STATION WHIP
1480 kilocycles
(First Station on Your Dial)
Featuring a program of **Yugoslav Folk Music**

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 47. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 351 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA OKROG \$5.000.000.00.
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%.
K. S. K. Jednota ima nad 36.500 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 183.
Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 46-letnega obstanka \$7.400.000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"
Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250.00 do \$5000.00 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB". Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narašča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1.000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto nplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:
Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanj.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asementov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Trunk

Še pripoveduje Poljakinja

Marta Wankowicz iz dne modernega potopa med njenimi rojaki. "Tovariši" je kričal Kozak, ampak če je bil Rus, v Poljakihi ni videl ničesar drugega. Marta pravi, da je bil — zverina, tako se je obnašal, ko je prinesel kulturo, in so kradli kakor srake. Thanks. D o b e s e d n o piše: "The commissar began his activities by the distribution of cigarettes to our patients. Cigaretts! A priceless extravagance when there were none to be had. Our soldiers took them." Toraj nekaj je le tudi dobrega v vsakem človeku, in morda nekaj dobrega tudi v tem, da je ta kulturonošec iz Moskve ponudil cigarete — Poljakom in enako, da so jih ti vzeli. Noben človek ni le ves hudicev.

Dalje pa pravi ta Marta: "But when the Germans wanted some (namreč nekaj cigaret) — the commissar refused them. Instead, he called the Soviet allies unutterable epithets, with which the Russian language is so rich..."

Le drobna sličica je to, ampak kaže, da vsaj med vojaštvom iz Moskve in iz Berlina ni tistega "debelega" prijateljstva, kakršno je baje med Stalinom in Hitlerem, in bo baje še debelejšje, ker ravno vidim, da pride "mandelstehauf" Mollotov na razgovore v Berlin, da dobi Hitler proste roke, ko palček Grk hudo briše "velikana" Italijana.

Male ribice, dobre ribice.

Bitolj je v Jugoslaviji, ki je nevtralna. Je pri glavah v Beogradu. Nekaj bomb je padlo na Bitolj, iz kakšnih in katerih zrakoplovov, se ni moglo dognati. Precej odločno pa so povedali v Beogradu, da bodo nastopili "militarično" in ostro, ako se kaj takega ponovi. Saj niste tako naivni, da bi ne vedeli, kako se bombe mečejo. Kdo je bil, kdo jih je metal? Ali bi v Beogradu nastopili tudi, če bi bile bombe nazijske? Mislim, da niso bile niti nazijske, niti laške te

Poročano je bilo, da imajo Nemci bombe v cementnih obojih. Obod tak ali tak, bomba je bomba, nadležna roba, če bumfne pred hišo ali v hišo. Pisker ilnast ali jeklen, zelesen, kaj je v piskru, to je važno. Ampak reklo se je, da Nemcem železa primanjkuje, ko delajo cementne piskre. To je slaba roba za kak up. Morda je pri tem celo nameravana propaganda, da bi bilo upanje, ker bi bilo pač le Angležem škodljivo? Nemci so tiči.

Pri ti in taki robi so se eni namazali, in to so bili ponosni Francozi. Ko je Hitler marširal proti Čehom, je prav francoska vlada francoski javnosti poročala, da so se nazijski tanki kar zgrudli že na poti v Praho, ker so bili le iz — desk. In Francozi so sedeli in pili francosko vino za zakopi in čakali, da se bo Hitler z deskami vred zgrudil, pa so se zgrudili strahovito prav sami. He..he.. piskri in deske. Nemcem mora zmanjkati sape, potem jim bo zmanjkalo.

POSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Društvo sv. Jožefa
št. 53, KSKJ, Waukegan, Ill.

40. leto pri K. S. K. Jednoti.

Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9.30 zjutraj. — Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 60. leta v odrasli oddelci; in v mladinski oddelci od rojstva do 16. leta.

Skupno društveno imetje znaša \$21.000.00. Članstvo šteje skupno 523 članov (ic).

Nadaljna pojasnila se dobe od sledečega odbora:

Frank Jerina, preds.
Joseph Zorc, tajnik
Mike Opeka, blag.

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, KSKJ, CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1940:

Predsednik: Anton Strnisa;
Tajnik: Anthony J. Fortuna,
1093 E. 64th Str.;
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zbruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:00 popoldne. Asement se prične pobirati ob 12:30. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelci; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zveze za Afriko". Članarina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA
za afriške misijone,
3624 W. Pine Boulevard, St. Louis, Mo.

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za ceno. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovencem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

NAROČILA ZA STENSKO KOLEDARJE

"Amerikanskega Slovenca" sprejemamo že sedaj. Letošnji koledar bo nekaj posebnega. Izdan je za 50 letnico lista "Am. Slovenca" in bo že radi svoje lepote slike kras za vsako slovensko hišo. Koledar stane za tu in stari kraj s poštnino samo

20 centov

Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois.